ресурсы на внедрение эффективных инновационных проектов, шире вовлекать научные кадры и предприятия в разработку и внедрение инновационных проектов на коммерческой основе, разработать прогрессивную систему стимулирования внедрения инноваций, используя зарубежный опыт управления инновационной деятельностью.

Список литературы:

1. Статистический ежегодник Гомельской области, 2011: Статистический сборник. — Гомель: Главное стат. управление Гомельской обл., 2011. — С. 164—172.

УДК 736.29

І. Я. Карчева,
здобувач кафедри менеджменту банківської діяльності,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ БАНКІВСЬКИХ ІННОВАЦІЙ НА РИНКУ ДИСТАНЦІЙНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

В умовах сучасного суспільства, глобалізації фінансових ринків інновації виступають основою розвитку, при цьому особливу роль відіграють фінансові інновації,зокрема, що стосуються розвитку електронних сервісів, управління ризиками, впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій. У посткризовий період відбувається активна технологічна модернізація банків України, зокрема шляхом активного впровадження дистанційного обслуговування клієнтів, яке відносять до комбінаторних, а в окремих випадках і до базових інновацій, враховуючи їхній інноваційний потенціал і вплив на ефективність банківської діяльності.У майбутньому банки чекає подальша інтернетизація і онлайнізація. У той же час у доповіді Всесвітнього економічного форуму «Глобальний звіт про розвиток інформаційних технологій 2012: Життя у гіперпов'язаному світі» сказано, що Україна в рейтингу країн світу за Індексом мережевої готовності 2011—2012 рр., що характеризує рівень розвитку інформаційно-комп'ютерних технологій,зайняла 75-те місце (90-те місце — у попередньому рейтингу), Росія — 56-те місце (77-ме місце у попередньому рейтингу).

У період зниження кредитної активності для банків пріоритетним напрямом є зростання ролі електронного банкінгу, що дозволяє не тільки суттєво скоротити витрати на оренду і обслуговування приміщень, зменшити чисельність персоналу, і відповідно витрати на заробітну плату, але й збільшити комісійні доходи і тим самим покращити фінансові результати. Зауважимо, що незважаючи на зростання частки комісійних доходів у доходах банків України за два останніх рокиз 12,94 до 14,9 % на 01.09.2013 р., вона залишається вдвічі нижчою порівняно з розвинутими країнами 25—30 %, що може свідчити про неповне використання потенціалу ДБО.

Зауважимо, що актуальні питання теорії інновацій у банківській сфері, дистанційного обслуговування досліджені в публікаціях вітчизняних і зарубіжних учених, таких як: К. Антонова, Г Бєлоглазової, Д.Гафурова, С.Ільясов, О.Карп'юк, В.Косарева, О.Лаврушина, Л.Лямина, Л.Примостки, П.Ревенкова, Дж. Сінкі, Н.Циганової, Т.Шалиги, К.Шубіна та ін. У той же час проблеми ефективності впровадження та експлуатації технологій дистанційного обслуговування розроблені недостатньо. З огляду на уже зазначене, важливого значення набуває вдосконалення механізмів управління інноваціями в системі дистанційного управління на основі оцінки ефективності, які б дозволили створювати клієнтоорієнтовані бізнес-процеси та інтегрувати різні види дистанційних сервісів, що дасть банкамсерйозні конкурентні переваги внаслідок значно нижчих трансакційних витрат через непотрібність підтримання високозатратних відділень і скорочення працюючих.

Ефективність системи ДБО визначається як співвідношення доходіввід її впровадження та витрат на її створення та експлуатацію. Основна проблема полягаєу комплексній оцінці доходів і витрат із врахуванням усіх факторів. При оцінці ефективності ДБО пропонуємо виділяти:

— ефективність впровадження ДБО — це може бути як комплексне впровадження ДБО, так і окремих видів ДБО;

— ефективність подальшого розвитку БДО, розширення видів ДБО;

— ефективність функціонування ДБО.

При впровадженні системи дистанційного обслуговування клієнтівта розширенні видів ДБО ефективність оцінюється аналогічно з інвестиційними проектами з використанням таких показників:чиста приведена вартість (чистий дисконтований потік) — NPV (NetPresentValue); індекс рентабельності інвестицій — PI (ProfitabilityIndex); термін окупності інвестицій — PP

(PaybackPeriod); дисконтований термін окупності інвестицій — DPP (DiscountedPaybackPeriod). Порівняння зазначених показників для різних видів ДБО дозволить визначити який з них є ефективніший.

Сукупні витрати (СВ) на впровадження та функціонування системи дистанційного банківського обслуговуваннявключають:

$$СВ = I_0 + В_{міс} \cdot T, \quad (1),$$

де I_0 — початкові інвестиції; $В_{міс}$ — щомісячні витрати на експлуатацію системи дистанційного обслуговування протягом періоду оцінки *T*.

Так, початкові інвестиції на впровадження інтернет-банкінгу включають: вартість програмного забезпечення системи інтернет — банкінгу; додаткового програмного забезпечення до системи інтернет — банкінгу; вартість обладнання; мережевої інфраструктури;інтегрування системи онлайн-банкінгу з інформаційними системами банку;підбору і навчання персоналу. Щомісячні витрати на експлуатацію $В_{міс}$ включають витрати на підтримку системи; заробітну плату співробітників, що забезпечують роботу інтернет-банкінгу; витрати на оплату каналів зв’язку; непрямі витрати на забезпечення інтеграції роботи інтернет-банкінгу з інформаційними системами банку.

Джерела доходів від надання послуг інтернет-банкінгу можна поділити на прямі і непрямі. До прямих належать щомісячна плата за користування сервісом, одноразова плата до підключення до сервісу для нових та існуючих клієнтів. Але при впровадженні технологій ДБО важливу роль відіграють непрямі доходи, зокрема за рахунок зручного управління рахунком клієнта та доступу до рахунку в режимі «24х7х365» із любої географічної точки, що дозволяє залучити нових клієнтів і дає можливість клієнтам оперативної ефективно управляти своїми коштами і сприяє збільшенню залишків на рахунках клієнтів, а в свою чергу збільшує ресурси банку, щодозволяє отримати додатковий дохід від розміщення цих коштів у прибуткові активи — цінні папери, надані кредити тощо. При достатньому рівні розвитку технологій ДБО банк може відмовитися від традиційного каналу надання банківських послуг через відділення і тим самим скоротити витрати на їх утримання та відкриття нових. Технології ДБО — більш зручний спосіб формування заявок на отримання кредиту, чергового траншу кредитної лінії, внесення платежів за кредитами, що дозволяє розширити коло нових позичальників і збільшити обсяги кредитування.